

DUM č. 9 v sadě

18. De-3 Poslední Přemyslovci

Autor: Drahomír Hlaváč

Datum: 30.6.2014

Ročník: 2AV

Anotace DUMu: Poslední Přemyslovci. Kultura vrcholného středověku.

Materiály jsou určeny pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kultura
vrcholného
a pozdního
středověku I

Výtvarné umění

- výzdoba chrámů – reliéfy, sochy
- nejčastější náměty :
 - madony** – Panna Marie s malým Ježíškem
 - piety** – Panna Marie s mrtvým Ježíškem
- vznik deskových obrazů - na velkých dřevěných deskách
- bohatě zdobené oltáře

-
- Mistr Thodorik (Karlštejn)
 - **iluminované rukopisy**

Obraz
sv. Jeronýma
od Mistra
Theodorik
a v kapli
sv. Kříže

[http://cs.wikipedia.org/wiki/Karl
%C5%A1tejn#mediaviewer/Soubor:Meister_Theoderich_von_P
rag_002.jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Karl_%C5%A1tejn#mediaviewer/Soubor:Meister_Theoderich_von_Prag_002.jpg)

Vzdělanost

- vznik univerzit
- úplné (univerzální vzdělání)
- fakulty: bohoslovecká, právnická, lékařská, filozofická
- vyučovalo se latinsky
- udržovala se znalost antických učenců
- **Zjistěte, která univerzita je nejstarší**

Písemnictví v době přemyslovských králů

- v Praze působili evropští umělci – minesängři
- rodák z českých zemí Ulrich von Etzenbach složil středověkou verzi eposu Alexandreis
- v literární tvorbě se začíná uplatňovat i čeština

- z 13. století pocházejí skladby jako Ostrovská píseň nebo Kunhutina modlitba
- z latinské tvorby je nejznámější Kronika zbraslavská

Literatura

- literárním jazykem stále **latina**
- vznikají díla v češtině:

Dalimilova kronika

- veršovaná, z počátku 14. století
- události biblických dob až po nástup Lucemburků

Dalimilova kronika

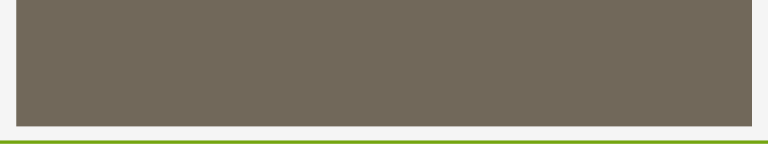
http://cs.wikipedia.org/wiki/Dalimilova_kronika#mediaviewer/Soubor:Dalimilova_kronika_parizsky_fragment.jpg

Hudba

- **chorály**
- **vícehlasé skladby**
- nástroje klávesové
- notové záznamy světské hudby
- vánoční koledy, taneční hudba
- dechové, drnkací, smyčcové nástroje

Rytířská kultura

- z počátku celoevropský charakter
- do českých zemí přes německé území
- pronikání nového životního stylu do horních vrstev podporoval i král
- na přemyslovském dvoře se ujala vedle latiny i němčina
- německá rytířská poezie - **minnesang**

-
- odrazem německé módy byl i zvyk přijímat německá rodová jména (páni z Rožmberka, ze Švamberka...)
 - dávají se německé názvy panským sídlům (Pernštejn, Hazenburk...)
 - užívání jmen Otakar v přemyslovském rodě

Emfyteutické právo

- na jeho základě byla vymezena výše platů a dávek
- bylo zaručeno dědičné užívání usedlosti
- obce měly určitou míru samosprávy
- zajištěna větší svoboda kolonistů
- poddaní dosáhli důstojnějšího postavení

Zdroje

- Dějepis 7 pro ZŠ a víceletá gymnázia, Plzeň: Nakladatelství Fraus, 2009, ISBN 978-80-7238-558-4
- Válková, Veronika. Dějepis 7 pro ZŠ středověk a raný novověk, Praha: Nakladatelství SPN, 2009 ISBN 978-80-7235-373-6
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Karl%C5%A1tejnsk%C3%BDv%C3%ADr#mediaviewer/Soubor:Meister_Theoderich.jpg
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Dalimilova_kronika#mediaviewer/Soubor:Dalimilova_kronika.jpg